ECLI:LV:ZRT:2025:1007.19530014324.5.S

Krimināllieta Nr. 19530014324

Lietvedības Nr. K73-0244-25/31

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Dobelē, 2025.gada 7.oktobrī

Zemgales rajona tiesa,

tiesnese Z. Studente,

piedaloties prokuroram V. Naglim,

/Persona A/ aizstāvei, zvērinātai advokātei I. Marķitānei,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221.^{6}panta.

Aprakstošā daļa

/Persona A/ mantkārīgā nolūkā, nelikumīgi nelielā apmērā realizēja ar Latvijas Republikas akcīzes markām nemarķētus tabakas izstrādājumus, šādos apstākļos.

2024.gada 19.janvārī ap plkst.15.00 /Adrese A/ /Persona A/ mantkārīgā nolūkā, par 5 EUR pārdodot citai personai, realizēja divas cigarešu /Nosaukums A/ paciņas (kopumā 40 cigaretes), kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kas saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22. panta otro daļu uzskatāms par nelielu apmēru.

Ar savām darbībām /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēta atbildība Krimināllikuma 221.^{6}pantā.

Motīvu daļa

[1] Saskaņā ar Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu pie krimināatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes. Krimināllikuma 6.panta pirmā daļa noteic, ka noziedzīgs nodarījums ir kaitīgs nodarījums (darbība vai bezdarbība), kas paredzēts šajā likumā un par kura izdarīšanu draud krimināsods.

[2] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 128.-130.pantu tiesa, pārbaudot un novērtējot lietā esošos pierādījumus, secina, ka iztiesāšanas gaitā /Persona A/vaina apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221.^{6}panta ir pierādīta un pastāv Kriminālprocesa likuma 520.pantā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Šādu secinājumu tiesa izdara pēc pierādījumu pārbaudes tiesas sēdē un pierādījumu izvērtēšanas saistībā ar inkriminēto apsūdzību, to kopumā un savstarpējā saistībā ar visiem lietas materiāliem.

[3] Tiesa uzskata, ka lietā esošie un tiesas sēdē pārbaudītie pierādījumi ir pieļaujami, savstarpēji atbilstoši, tādēļ ticami un pietiekami apsūdzētā /Persona A/vainas pierādīšanai noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 221.^{6}pantā.

[4] Par celto apsūdzību apsūdzētais /Persona A/tiesas izmeklēšanā liecināja, ka 19.janvārī /Persona B/ ziņoja, ka iegādājies 2 paciņas cigarešu, bet tā nav bijis. /Persona B/ bija naidā un aiznesa cigaretes uz policiju, kuras nebija viņam devis. Tika veikta kratīšana, parasti visā īpašumā kratīšanu izdara, bet /Persona B/ dzīvoklī neizdarīja. Nākamajā dienā, 20.janvārī /Persona B/ aizveda uz policiju, viņš bija pārdzēries. 4.jūnijā /Persona B/ sita un gribēja naudu dabūt, tajā dienā ātrā palīdzība aizveda uz Dobeli. Baidījies mājā dzīvot un staigājis ar gāzes balonu. Juties apdraudēts, kad /Persona B/ viņa mājā dzīvojis. Ir konflikts ar /Persona B/. /Persona B/ nebija nācis ar naudu 5 EUR, nav tā liecinājis. Bijis policijā un bija pratināts. Liecināja ka bija tā kā liecinājis. Naudu deva, bet nebija cigaretes, ko tirgot. Pēdējo reizi /Persona B/ cigaretes pārdevis gadu atpakaļ. Māsa iedeva /Persona B/ naudu 20 EUR un vienu cigarešu paciņu. Tas bija pirms janvāra. Kāpēc varētu būt bioloģiskais materiāls uz cigarešu paciņām, var paskaidrot, ka cigaretes varētu būt iepriekš dotas. Kratīšanā neko neatrada. Pēc pēdējās sodīšanas Ekonomisko lietu tiesā, vairāk cigaretes netirgojis. /Persona B/ grib, lai viņš tiktu apcietināts, lai nepiedzītu parādu no /Persona B/ meitas. Domā, ka /Persona B/ glabāja cigarešu paciņas, lai viņu iegāztu. 19.janvārī /Persona B/ nenāca ar naudu. Liecina, ka bija tomēr /Persona B/ nācis, naudu redzējis tomēr. Tās cigaretes /Persona B/ iespējams māsa bija devusi. Nāca varbūt tāpēc, ka svaigākas cigaretes gribēja.

- Būdams nopratināts aizturētās personas statusā, /Persona A/ liecināja (lietas 18.lapa),ka nav pārdevis /Persona B/ nekādas cigaretes. 2024.gada 19.janvārī pa dienu uz dzīvesvietu /Adrese A/ atnāca /Persona B/ un deva 5 EUR un teica, ka grib cigaretes. Teicis, ka nav un tās netirgo un tad /Persona B/ devās prom. Vairāk ar šādām lietām nenodarbojas. /Persona B/ ir dusmīgs, jo grib viņu kā īrnieku izlikt no mājām, bet viņš tam nepiekrīt. /Persona B/ ir parādā par īri.

- Būdams nopratināts aizdomās turētās personas statusā, /Persona A/ liecināja (lietas 29.lapa),ka paliek pie iepriekš sniegtajām liecībām, kuras vēlas papildināt, ka pēc kratīšanas redzējis, ka /Persona B/ pīpēja nelegālās cigaretes. Bija aizgājis pie viņa uz dzīvesvietu un redzējis, ka viņš pīpē, tad sadusmojies un gājis prom. /Persona B/ nepatiesi apmelo.

- Tiesas izmeklēšanā tiesas sēdē liecinieks /Persona B/ liecināja, ka attiecības ar /Persona A/ ir neitrālas. 2024.gada 19.janvāri aizgājis pie /Persona A/, jo pie viņa bieži klauvējās un nāca klienti pirkt cigaretes. Daudzi klauvējās un prasīja, kad /Persona A/ būs mājās. Cilvēki nāca katru dienu. Visu redz, jo kādreiz arī pats pircis cigaretes. Cilvēki nāk pie /Persona A/ iegādāties cigaretes. Pats ir arī redzējis, ka /Persona A/ iedod rokās cigaretes. Viņš cigaretes slēpj mežā. Kad vajag, aiziet pakaļ. Ja paciņu vajag, tad mājās paslēpj. Ja vairāk vajag, tad aiziet pakaļ. Policija nevar pierādīt, jo nevar atrast. Pazvanījis policijai, atbrauca inspektors /Persona C/, iedeva naudu un aizgājis nopirkt cigaretes. Kaut ko sarakstījis, parakstījies. Aizgājis, paprasījis /Persona A/ divas paciņas cigarešu. Policists atbrauca pie mammas, sarakstīja iesniegumu, mamma parakstīja. Neatceras vairāk. Negājis pats uz policiju. Ar policistu brauca pie mammas. Tas ir netālu, kādi 500 metri. Tekstu māte nolasīja, parakstījās. Neatceras, ka policijā bijis. Iepriekš bija pircis cigaretes, visu laiku priekš sevis pircis. Vienmēr pircis cigaretes /Nosaukums A/. /Persona A/ arī šobrīd cigaretes tirgo. Viņš ir teicis, ka nosēdēs, iznāks ārā un arī tirgos. Dzīvo ar /Persona A/ vienā mājā, kur ir divi dzīvokļi. Nāca cilvēki, visu piemēsloja. /Persona A/ nekad nebija pārtraucis tirgot cigaretes. Mamma arī visu zina par to, ka /Persona A/ tirgo cigaretes. Pat no Dobeles cilvēki braukuši pakaļ cigaretēm. Vairāk nedzīvo ar /Persona A/ vienā mājā. Māja pieder /Persona A/. Kopis apkārtni. /Persona A/ gribējis dabūt ārā no mājas. Dzīvo tagad savā dzīvoklī. Kad gājis pirkt cigaretes, bijis parādā /Persona A/. Dažreiz aizņēmies cigaretes, naudu. Dēls bija parādā /Persona A/ naudu. Cigaretes pirkt pie /Persona A/ bija lētāk.

- Tiesas izmeklēšanā tiesas sēdē liecinieks /Persona C/ liecināja, ka 2024.gada janvārī strādājis par inspektoru. Saņēmis resoriskās pārbaudes materiālu, kur bija informācija, kur zvanīja /Persona B/ un gribēja sniegt informāciju par kontrabandas cigaretēm. Tas bija kādu laiku atpakaļ. Tad sazvanījās un viņš sniedza informāciju par vairākām adresēm un uzsāktas vairākas lietvedības par nelegālu cigarešu glabāšanu un viņš sniedza informāciju, ka

/Persona A/ turpina realizēt nelegālas cigaretes. Tad /Persona B/ ieradās policijā un atnesa divas cigarešu paciņas un teica, ka /Persona A/ realizējis. Tika pieņemts iesniegums un konstatēja, ka /Persona B/ ir analfabēts, braukuši pie viņa mammas. Tad tika uzsākts kriminālprocess un uzrakstīts pieteikums par kratīšanu un brauca veikt kratīšanu. Neko, kas saistīts ar nelegālām cigaretēm, neatrada. Mājā valdīja nekārtība un haoss. Kratīšana veikta tumšās dienas laikā ar lukturīšiem. Kratīšanas laikā atrada gāzes pistoli, kuru izņēma. Procesu nodeva citai nodaļai. /Persona A/ bija mājās un attaisīja durvis. Bija informācija, ka /Persona A/ iepriekš ir tirgojis nelegālas cigaretes. Visa informācija, kuru sniedza /Persona B/, apstiprinājās. Vairāk informāciju par /Persona A/ neviens nesniedza. Atnestās cigaretes pats pieņēmis, paņēmis bez cimdiem. No prakses zina, ka persona cigaretes pārdod pa maziem daudzumiem. Kratīšana bija privātmājā un šķūnī. Ziņas par nesaskaņām starp /Persona A/ un /Persona B/, nebija. Neradās šaubas, ka /Persona B/ kādu varētu apmelot, jo viņš sniedza informāciju, kas apstiprinājās. /Persona D/ par lietas apstākļiem visdrīzāk neko nevar liecināt.

- Būdams nopratināts papildus liecinieks /Persona C/ liecināja, ka informāciju par to, ka /Persona A/ tirgo cigaretes saņēmis no priekšnieka, jo saņēmis materiālu veikt resorisko pārbaudi par /Persona B/ telefona zvanu. Saticies ar /Persona B/ vairākas reizes, viņš sniedza vairākas reizes informāciju par citām personām arī. Jau ilgstoši bija zināms, ka /Persona A/ nelegāli realizē cigaretes. /Persona B/ ieradās policijā un atnesa cigaretes. /Persona B/ netika dota nauda cigarešu pirkšanai. /Persona B/ pats saticis policijas iecirknī, pats viņu ar policijas mašīnu veda pie viņa mammas un tad aizvedis viņu uz mājām. Mašīnā nebija pratināts. Pratināja pratināšanas telpā, policijā. Pie /Persona B/ mammas iesniegums bija uzrakstīts un pabeigts parakstot jau mājās. Nebija pieredze ar tādu gadījumu, nezina vai bija kāda atzīme jāveic. Naudu nav devis cigarešu pirkšanai. Pieļauj, ka iepriekš /Persona B/ bija piedalījies kontrolpirkumos kriminālpolicijai. Pie /Persona B/ mammas viens kopā ar /Persona B/ braucis. Cigaretes arī tika fotografētas uz darba galda policijā. Kratīšana vērsta uz /Persona A/ dzīvesvietu. Divas reizes vismaz braucis pie /Persona B/. Visas vietas saistītas ar /Persona A/.

- Tiesas izmeklēšanā lieciniece /Persona D/ liecināja, ka pazīst /Persona A/ personīgi. Dēls nemāk rakstīt un lasīt. Dēls sadarbojās ar policiju. Dēls palīdzēja policistiem. Policija atbrauca pie /Persona A/. /Persona A/ cigaretes slēpa dzelzceļa malās. Atnāca policists un mājās parakstījusi dokumentu. Policists kopā ar /Persona B/ atbrauca un tas, kas tur rakstīts bija taisnība. Dokuments jau bija sastādīts. Arī pati ir pirkusi kādreiz cigaretes no /Persona A/. Tas bija labu laiku atpakaļ. /Persona A/ gribēja, lai dēls iet ārā no /Persona A/ mājas. Varbūt ka dēls pirka šogad cigaretes no /Persona A/. /Persona A/ neuzticējās dēlam. Dēls cigaretes pirka pa 5 EUR. Bija pircis bloku un atdevis policijai. Policija bija devusi naudu cigaretēm. Policists jautāja dēlam vai iesniegumā viss pareizi pierakstīts. Zina, ka /Persona A/ bija nosacīts sods. Kad bija viens policists atbraucis, cigaretes neredzējusi. Ko dēls uzrakstīja, tā ir taisnība. Rakstīja par nesaskaņām, viņam nepārdeva cigaretes, citiem pārdod. Tas rakstīts iesniegumā, tā bija taisnība. Par naudām un cigarešu blokiem, tas bija citā reizē.

[5] Lēmumā par lietas nodošanu tiesai norādītie tiesā izmantojamie pierādījumi un pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecinieku liecības, ar kuriem pamatota un pierādīta apsūdzība:

- VP Zemgales RP Rietumzemgales iecirknī Notikumu žurnālā telefoniski reģistrētais notikums par nelegālu cigarešu tirdzniecību /Adrese A/ (lietas 2.lapa), minētais dokuments novīzēts darbiniekam /Persona C/.

- 2024.gada 19.janvāra Iesnieguma protokols (lietas 3.lapa), kurā /Persona B/ norāda, ka 2024.gada 19.janvārī plkst.15.00 aizgājis pie sava kaimiņa /Persona A/ /Adrese A/ un viņš pārdeva divas nelegālas cigarešu paciņas /Nosaukums A/ par 5 EUR (katra pa 2,50 EUR). To darījis, lai apkarotu kontrabandu, nelegālo cigarešu tirdzniecību, jo pie /Persona A/ visu laiku nāk cilvēki un pērk nelegālās cigaretes. Tas traucē. Labprātīgi nodod un izsniedz policijai 2 pilnas /Nosaukums A/ cigarešu paciņas, kuras pārdeva /Persona A/. Lūdz uzsākt kriminālprocesu.

- Liecinieka /Persona B/ nopratināšanas protokols (lietas 4.lapa), kurā liecinieks liecina, ka 2024.gada 19.janvārī plkst.15.00 aizgājis pie sava kaimiņa /Persona A/ /Adrese A/ un viņš pārdeva divas nelegālās cigarešu paciņas /Nosaukums A/ par 5 EUR (katra 2,50 EUR). Paciņas ir neatvērtas un katrā paciņā ir 20 cigaretes, kopā 40 cigaretes. To darījis, lai apkarotu kontrabandu, nelegālo cigarešu tirdzniecību, jo pie /Persona A/ visu laiku nāk cilvēki un pērk nelegālās cigaretes. Tas traucē. Labprātīgi ieradies un policijai izsniedz 2 pilnas cigarešu paciņas /Nosaukums A/, kuras pārdeva /Persona A/. Liecība pieņemta uzticamas personas /Persona D/ klātbūtnē un protokols nolasīts.

- 2024.gada 19.janvāra Apskates protokols (lietas 5.lapa), kurā tiek apskatītas divas cigarešu paciņas /Nosaukums A/, kuras ir bez valsts akcīzes markām, kopā 40 cigaretes. Cigaretes tika izņemtas un iepakotas drošības maisā ar Nr. 03384183.

- Fototabula (lietas 6-7.lapa), kurā ar mobilo telefonu Iphone 7 plus veikta divu cigarešu paciņu /Nosaukums A/ fotografēšana.

- Liecinieka /Persona C/ nopratināšanas protokols (lietas 16.lapa), kurā liecinieks liecina, ka 2024.gada 19.janvārī uz /Iestāde A/ /Adrese B/ ieradās rakstīt iesniegumu /Persona B/ par to ka /Persona A/ viņam mantkārīgā nolūkā realizējis cigaretes bez LR akcīzes markas. No /Persona B/ tika pieņemts iesniegums, uzsākts kriminālprocess un viņš nopratināts kā liecinieks. Cigarešu paciņas, kuras izsniedza /Persona B/, paņēmis ar pliku roku, pēc tam tās tika apskatītas un iepakotas.

- Eksperta atzinums par DNS ekspertīzes veikšanu (lietas 26.lapa), kurā secināts, ka uz divām cigarešu paciņām konstatētas vairāku personu bioloģiskā materiāla sajaukums niecīgā daudzumā. Nevar izslēgt iespēju, ka bez citām personām sajaukumā varēja ietilpst /Persona C/ un /Persona A/ bioloģiskais materiāls.

[6] Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzēta kriminālatbildība par nelegāli izgatavotu (ražotu) vai tādu tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču vai to uzpildes tvertņu šķidrumu, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumus, vai tādu bezdūmu tabakas izstrādājumu, kuru laišana tirgū ir aizliegta, realizāciju nelielā apmērā, ja tā izdarīta mantkārīgā nolūkā.

Atbilstoši Krimināllikuma 1.panta pirmās daļas noteikumiem pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Noziedzīga nodarījuma sastāvu veido četri obligāti elementi – objekts, subjekts, subjektīvā puse, objektīvā puse.

Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjekts ir jebkura fiziska, pieskaitāma persona, kura sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu.

Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts ir tautsaimniecības intereses tabakas izstrādājumu (akcīzes preču) aprites sfērā.

Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzētā nozieguma priekšmets ir tabakas izstrādājumi, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

Atbilstoši likuma “Par akcīzes nodokli” 4.panta pirmās daļas 2.punktam un Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 1.panta 31.punktam tabakas izstrādājumi ir cigaretes, kuras apliek ar nodokli. Likuma “Par akcīzes nodokli” 1.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka tabakas izstrādājumi ir akcīzes preces. Likuma “Par akcīzes nodokli” 33.panta otrā un trešā daļa noteic, ka Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot, realizēt un iegādāties akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus; Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot, piedāvāt, realizēt un iegādāties [..] tabakas izstrādājumus, [..], kas nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus.

Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums no objektīvās puses raksturojas ar darbību – ar tabakas izstrādājumu, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumos, realizāciju. No subjektīvās puses noziegums raksturojas ar tiešu nodomu, jo persona apzinās, ka veic tādu tabakas izstrādājumu, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumus, realizāciju, un vēlas to. Turklāt tabakas izstrādājumu realizācija tiek veikta mantkārīgā

nolūkā, proti, persona vēlas šādā veidā uzlabot savu vai citas personas materiālo stāvokli (*Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D. Krimināllikuma komentāri, trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa), trešais papildinātais izdevums. Rīga: /Nosaukums A/, 2023, 266.?267. lpp.*).

Atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22.panta otrajā daļā noteiktajam atbildība par Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts nelielā apmērā, iestājas, ja tabakas izstrādājumu daudzums ir mazāks par šā likuma 23.^{1}panta trešajā daļā noteikto daudzumu, proti, par 5000 cigaretēm.

[7] Tiesa atzīst, ka lietā konstatējami visi noziedzīga nodarījuma sastāvu veidojošie četri obligāti elementi – objekts, subjekts, subjektīvā puse, objektīvā puse.

Ar lietā esošajiem pierādījumiem un liecinieku un apsūdzētā pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām apsūdzētā vaina Krimināllikuma 221.^{6}pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pilnībā pierādīta.

Ar 2024.gada 19.janvāra Apskates protokolā fiksētajām ziņām un fototabulu ir pierādīts, ka divas cigarešu paciņās /Nosaukums A/, kuras 2024.gada 19.janvārī ap plkst.15.00 /Adrese A/ /Persona A/ pārdeva /Persona B/,ir bez valsts akcīzes markām un katrā ir 20 cigaretes, kopā 40 cigaretes, tādējādi cigarešu apmērs veido nelielu apmēru.

Tiesai nav pamata apšaubīt liecinieka /Persona B/ iesniegumā, pirmstiesas sniegtajā liecībā un tiesas sēdē sniegtajā liecībā norādīto, ka apsūdzētais /Persona A/ viņam par 5 EUR pārdeva (realizēja) divas cigarešu paciņas, kuras nebija marķētas ar akcīzes nodokļu markām. Tiesas ieskatā /Persona B/ pirmstiesas un tiesas izmeklēšanas laikā sniegtās liecības ir konsekventas attiecībā uz apsūdzībā norādīto noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietu, laiku, cigarešu daudzumu un pārdošanas summu. Vienlaikus tiesa secina, ka /Persona B/, kā to savā liecībā norādījis liecinieks /Persona C/, ir vairākkārtēji sadarbojies ar Valsts policiju, ziņojis par vairākām nelegālo cigarešu tirdzniecības vietām, kas varētu būt par pamatu tam, ka atsevišķus notikumu apstākļus liecinieks norāda neprecīzi vai jauc ar citu noziedzīgu nodarījumu.Tiesa uzskata, ka /Persona B/ pretrunīgi liecināto par ierašanos policijas iecirknī, var novērst pārbaudot pārējās liecinieku sniegtās liecības. Tiesa norāda, ka piešķir augstāku ticamību liecinieka /Persona C/ detalizēti liecinātajam par apstākļiem kādos policijas iecirknī ieradās /Persona B/ un to, kā /Persona B/ mātes liecinieces /Persona D/ mājā tika pieņemtas un parakstītas /Persona B/ liecības.

Tāpat tiesai nav šaubu par apsūdzībā norādīto, ka /Persona A/ par 5 EUR pārdodot citai personai, realizēja divas cigarešu /Nosaukums A/ paciņas (kopumā 40 cigaretes) darīja to mantkārīgā nolūkā, jo kā pats apsūdzētais savās liecībās tiesai norādīja, vēl 2022.gada decembrī bija realizējis nelegālas cigaretes. Turklāt /Persona A/ jau iepriekš arEkonomisko lietu tiesas 2022.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr. 11200017921 bija notiesāts par nelikumīgu tabakas izstrādājumu, kas nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, realizēšanu.

Tiesas ieskatā ar visiem lēmumā par lietas nodošanu tiesai norādītajiem rakstveida pierādījumiem, kā arī visiem tiesas sēdē liecinieku sniegtajām liecībām un paša apsūdzētā liecībām apstiprinās visi apsūdzībā norādītie apstākļi, ka /Persona A/izdarīja apsūdzībā norādītās darbības – 2024.gada 19.janvārī ap plkst.15.00 /Adrese A/ mantkārīgā nolūkā, par 5 EUR pārdodot citai personai, realizēja divas cigarešu /Nosaukums A/ paciņas (kopumā 40 cigaretes), kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kas saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22.panta otro daļu uzskatāms par nelielu apmēru.

Tiesas ieskatā apsūdzētā atšķirīgās pirmstiesas un tiesas izmeklēšanas laikā sniegtās liecības par to, ka nebija ņēmis no /Persona B/ naudu 5 EUR un nebija pārdevis /Persona B/ nelegālas cigaretes, liecina vienīgi par to, ka apsūdzētā mēģina izvairīties no soda un maldināt tiesu. Kā tas jau iepriekš norādīts, apsūdzētais jau iepriekš bija tiesāts par identisku noziedzīgu nodarījumu. Turklāt tiesai nav pamata apšaubīt apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtās liecības, kurās viņš liecināja, ka 2024.gada 19.janvārī /Persona B/ bija atnācis ar 5 EUR, lai iegādātos cigaretes. Turklāt 5 EUR atbilst divu cigarešu paciņu cenai par kuru /Persona A/ arī iepriekš tirgojis cigaretes, kā to savā liecībā liecināja liecinieks /Persona B/ un lieciniece /Persona D/.Turklāt vērā ņemams arī tas, ka ar 2024.gada 3.aprīļa Eksperta atzinumā par DNS ekspertīzes veikšanu secināts, ka uz divām cigarešu paciņām, kuras policijas

darbiniekam /Persona C/ izsniedza /Persona B/, konstatētas vairāku personu bioloģiskā materiāla sajaukums niecīgā daudzumā un nevar izslēgt iespēju, ka bez citām personām sajaukumā varēja ietilpst /Persona C/ un /Persona A/ bioloģiskais materiāls.

Tiesa nesaskata lietā apstākļus, kas dotu pamatu secināt, ka liecinieks /Persona B/ vēlas nepatiesi apmelot apsūdzēto /Persona A/, turklāt liecinieks ir ticis brīdināts par krimināltbildību par nepatiesu liecību sniegšanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka lietā ārpus saprātīgām šaubām ir pierādīta apsūdzētā /Persona A/ vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 221.^{6}panta. Tiesai nav radušas saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma pēc 221.^{6}panta izdarīšanā un viņam par to ir nosakāms sods.

[8] Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta nosacījumiem Krimināllikuma Sevišķās daļas 221.^{6}pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir atzīstams par mazāk smagu noziegumu, kas vērsts pret valsts tautsaimniecības interesēm un rada zaudējumus valsts ekonomikai. Panta sankcija paredz sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu.

Izvērtējot apsūdzētā personību, tiesa konstatē, ka /Persona A/ dzimis /Dzimšanas datums A/ /Pilsonība A/, /Izglītība A/, /Nodarbošanās A/, /Invaliditātes statuss A/, dzīvo /Adrese A/, iepriekš sodīts, pēdējo reizi ar Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr. 11200017921 ar brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem, sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu un sešiem mēnešiem. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2023.gada 10.janvārī.

Tiesā 2025.gada 18.jūnijā saņemts Ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes Atzinums Nr. /Numurs A/, kurā norādīts, ka /Persona A/ viņam inkriminētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā slimoja ar psihisku slimību – nepārtrauktas norises vienkāršu šizofrēniju ar stabilām reziduālām parādībām emociju un gribas sfērā. /Persona A/ viņam inkriminētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā slimoja ar psihisku slimību – nepārtrauktas norises vienkāršu šizofrēniju ar stabilām reziduālām parādībām emociju un gribas sfērā. Līdz ar to noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā /Persona A/ varēja saprast savas darbības, bet nevarēja visā pilnībā tās vadīt. Rekomendē uzskatīt /Persona A/ par ierobežoti pieskaitāmu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījumā. /Persona A/ patreiz slimo ar psihisku slimību – nepārtrauktas norises vienkāršu šizofrēniju ar stabilām reziduālām parādībām emociju un gribas sfērā. /Persona A/ nav jāpiemēro medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus. /Persona A/ pēc sava pašreizējā psihiskā stāvokļa nav bīstams sabiedrībai. /Persona A/, ņemot vērā viņa pašreizējo psihisko stāvokli, var piedalīties procesuālās darbībās tiesā, bet nespēj visā pilnībā pareizi uztvert lietai nozīmīgus apstākļus un par tiem liecināt.

Krimināllikuma 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka gadījumā, ja persona noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā psihisko traucējumu vai garīgās atpalicības dēļ nav bijusi spējīga visā pilnībā saprast savu darbību vai to vadīt, tas ir, atradusies ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī, tai atkarībā no nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tiesa var mīkstināt piespriežamo sodu vai šo personu atbrīvot no soda.

Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka Krimināllikums nopietnu nozīmi piešķir personas psihiskajam stāvoklim, nosakot krimināltbildību uz vispārīgiem nosacījumiem personai, kura noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī ir bijusi pieskaitāma vai ierobežoti pieskaitāma. Atkarībā no nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tiesa tai var mīkstināt sodu vai atbrīvot no soda. Noziedzīga nodarījuma izdarīšana ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī ir atbildību mīkstinošs apstāklis. Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII2 nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 204.lpp.

Tiesa norāda, ka nesaskata pamatu apsūdzētā /Persona A/ atbrīvošanai no soda ierobežotas pieskaitāmības sakarā. Tiesas ieskatā minētais ņemams vērā kā /Persona A/ atbildību mīkstinošs apstāklis, nosakot apsūdzētajam sodu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 7.punktu par /Persona A/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams tas, kanoziedzīgo nodarījumu /Persona A/ izdarījis ierobežotas

pieskaitāmības stāvoklī.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par /Persona A/atbildību pastiprinošu apstākli atzīstams tas, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu (Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr.11200017921).

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa, saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu, ņem vērā izdarītā noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību un attieksmi pret izdarīto, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Nosakot soda mēru, tiesa vadās no Krimināllikuma 35.panta otrās daļas nosacījumiem, ka soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Vienlaikus tiesa ņem vērā, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums vērsts pret tautsaimniecības interesēm akcīzes preču – tabakas izstrādājumu – aprites sfērā, ar ko tiek nodarīts kaitējums ne tikai valsts ekonomiskajām interesēm, kas faktiski ietekmē arī sabiedrības kopējās labklājības intereses, bet tās apdraud arī komersantu, kuri normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmuši atļauju tabakas izstrādājumu tirdzniecībai, intereses.

Tiesa ņem vērā arī to, ka krimināltiesiskajai represijai ir jābūt individualizētai.

Pie soda noteikšanas apsūdzētajam tiesa ņem vērā to, ka apsūdzētais noziedzīgo darījumu izdarījis ar Ekonomisko lietu tiesas 2022.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr. 11200017921 noteiktā nosacīti noteiktā soda izciešanas laikā, turklāt jau iepriekš apsūdzētais bija tiesāts par akcizēto preču nelikumīgu apriti.

Tiesa atzīst, ka ņemot vērā apsūdzētā personību, noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu, to, ka apsūdzētais uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas dienu bija kriminālī sodīts, lietā konstatēts viens atbildību mīkstinošs un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, /Persona A/ sodīšana un labošana ir iespējama piemērojot par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar brīvības atņemšanu saistītu sodu, kā to lūdza arī valsts apsūdzības uzturētājs.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka soda mērķi var sasniegt piemērojot apsūdzētajam /Persona A/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kas paredzēts221.^{6}pantā, piemērojams sods – brīvības atņemšana uz 4 (četriem) mēnešiem. Tiesa atzīst, ka piemērotais sods būs taisnīgs un samērīgs.

[9] Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmajā daļā noteikts, ka procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātās personas, izņemot šā panta trešajā, ceturtajā un sestajā daļā minētos gadījumus.

Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību, kas tādā gadījumā tiek segta no valsts līdzekļiem, ir personai, kuras mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksu par aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem.

Tiesa atzīst, ka /Persona A/ ir atbrīvojams no procesuālo izdevumu piedziņas valsts labā, jo viņš ir /Nodarbošanās A/ /Invaliditātes statuss A/.

[10] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu lietiskie pierādījumi – 2 gb. cigarešu paciņas /Nosaukums A/ ar 40 cigaretēm, /Persona C/ siekalu paraugu un /Persona A/ siekalu paraugu, kas visi iepakoti vienā iepakojumā ar drošības uzlīmi Nr. /Numurs B/ un atrodas glabāšanā /Iestāde A/ – pēc sprieduma spēkā stāšanās – iznīcināmi.

[11] Ņemot vērā to, ka apsūdzētajam ar šo spriedumu piemērots brīvības atņemšanas sods, kā arī to, lai nodrošinātu sprieduma izpildi, apsūdzētajam /Persona A/ piemērojams drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.pantu,

nosprieda:

Atzīt /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, par vainīgu Krimināllikuma221.^{6}pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Piemērot /Persona A/drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punktu atbrīvot /Persona A/no procesuālo izdevumu piedziņas par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību.

Lietiskos pierādījumus – 2 gb. cigarešu paciņas /Nosaukums A/ ar 40 cigaretēm, /Persona C/ siekalu paraugu un /Persona A/ siekalu paraugu, kas visi iepakoti vienā iepakojumā ar drošības uzlīmi Nr. /Numurs B/ un atrodas glabāšanā /Iestāde A/ – pēc sprieduma spēkā stāšanās – iznīcināt.

Spriedumu 10 darbdienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas – 2025.gada 18.decembra – var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese Z. Studente